

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 09.01.1962, sp. zn. 3 Cz 77/61, ECLI:CZ:NS:1962:3.CZ.77.1961.1

Číslo: 20/1963

Právní věta:

Schválení smíru mezi rozvedenými manželi, jímž se rozvedené manželce, která není potřebná, zajišťuje příspěvek na úhradu osobních potřeb a tedy bezpracný důchod, je v rozporu se zásadami socialistické morálky a tím i v rozporu s obecným zájmem.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 09.01.1962

Spisová značka: 3 Cz 77/61

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Řízení před soudem, Smír

Předpisy: 265/1949 Sb. § 34 142/1950 Sb. § 40

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Českých Budějovicích zamítl návrh na rozvod manželství účastníků, které bylo uzavřeno dne 10. července 1957.

V odvolacím řízení byl usnesením krajského soudu v Českých Budějovicích schválen smír, jímž navrhovatel se zavázal přispívat na osobní potřeby odpůrkyně za dobu po zrušení jejich manželství rozvodem od 1. dubna 1959 bez ohledu na její zdravotní stav a pracovní schopnost měsíční částku 400 Kčs splatnou vždy 1. den každého měsíce pod exekucí. Navrhovatel se dále zavázal zaplatit advokátní poradně v Českých Budějovicích náklady řízení a soudní poplatek z odvolacího řízení. Navrhovateli zůstalo vyhrazeno právo pro případ, že by případný výdělečný příjem odpůrkyně s připočtením navrhovatelova příspěvku na její osobní potřeby převýšil jeho celkový čistý příjem po odpočtu závazku k odpůrkyni, žádal o novou úpravu této povinnosti tímto smírem převzaté tak, aby odpůrkyně neměla větší příjem než navrhovatel.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že manželství účastníků bylo zrušeno rozvodem a od výroku o vině na rozvodu bylo upuštěno. Usnesením pojatým do tohoto rozsudku byl schválen smír o placení úhrady osobních potřeb.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím o schválení smíru byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Manželka rozvedená bez své viny má nárok na příspěvek k úhradě osobních potřeb, jestliže je potřebná, tj. nemůže-li své osobní potřeby uspokojit z vlastního výdělku, důchodu nebo z jiných příjmů (§ 34 odst. 1 zák. o pr. rod.). Nárok potřebné manželky může být mezi účastníky vypořádán soudním smírem, který ovšem soud schválí jen tehdy, nepříčí-li se zákonu nebo obecnému zájmu (§ 40 o. s. ř.). Obecnému zájmu se pak příčí smír, který, i když snad není v rozporu s donucujícím právním předpisem, přece jen svým dosahem nebo svými následky dostává se do rozporu se zájmy státu a pracujících, do rozporu se společenským řádem našeho státu a jeho socialistickou výstavbou. Obecnému zájmu by se příčil takový smír, který by byl v rozporu se zásadami socialistické morálky, např. kdyby rozvedené manželce, která není potřebná, zajišťoval bezpracný důchod. Proto soud při rozhodování o schválení smíru musí si zjednat předpoklady pro úvahu, zda smír není v rozporu se zákonem nebo obecným zájmem. Aby mohl soud v tomto směru odpovědně rozhodnout, musí vycházet ze skutečností pro rozhodnutí významných. Jejich znalost si opatří způsobem vhodným pro každý jednotlivý případ (§ 59, § 88 odst. 2 o. s. ř.).

V souzené věci krajský soud však podle těchto zásad nepostupoval, když schválil smír, aniž si blíže objasnil zejména otázku potřebnosti manželky. Z obsahu spisu je patrné, že odpůrkyně pracovala v domácnosti, je narozena v r. 1909 a vlastní rodinný domek. Krajský soud ani blíže nezjistil osobní poměry, výdělečné a majetkové možnosti navrhovatele, aby i v tomto směru měl bezpečný podklad pro úvahu, zda uzavřený smír není v rozporu se zákonem nebo obecným zájmem. Skutečnost, že ve smíru je pamatováno na to, aby odpůrkyně neměla vyšší příjem, než by zůstalo z výdělku navrhovatele, sama o sobě nemohla krajskému soudu postačit ke správnému rozhodnutí ve věci.

Z toho, co bylo uvedeno, je patrné, že krajský soud schválil smír, uzavřený účastníky pro případ rozvodu, aniž měl pro toto své rozhodnutí dostatečné předpoklady ve skutkových zjištěních. Dopustil se tak vady řízení, jež mohla způsobit nesprávné rozhodnutí ve věci placení úhrady osobních potřeb a porušil tak zákon v ustanoveních § § 1 odst. 2, 40, 59, 88 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 34 odst. 1 zák. o právu rodinném.